

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 90

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πάσαν αἰτησίαν :

« ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ »

ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1908

Ἡ « ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ » διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἐλεγχὸν δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἕλης καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ

Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ

Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ κ. Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ διορισμοῦ τῶν ψαλτῶν καὶ νεωκόρων.

(Υπὸ τοῦ κ. Χαράλ. Βοζίκη, δικηγόρου ἐν Ἀθήναις καὶ βουλευτοῦ).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου καὶ τέλος)

β) Νεωκόροι:

Ὁ κανὼν ΚΔ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ κατατάσσει μετὰ τῶν κληρικῶν ἀληθῶς καὶ τοὺς θυρωρούς. Ἐπίσης ἢ μετὰ τοῦτον ἐκδοθεῖσα (377 μ. χ.) διάταξις Β Κωδ. (1. 3) περιλαμβάνει μετὰ τῶν κληρικῶν καὶ τοὺς Ὀστιάριους, καὶ κατοπίν ἢ ἐν Τρούλλῳ ΣΤ' Οἴκουμ. σύνοδος ἐν τῇ Δ. κανὼν τοὺς θυρωροὺς κατατάσσει μετὰ τῶν κληρικῶν. Ἀντιθέτως, διὰ τῆς Νεαρᾶς 3 κεφ. α' § 1 οἱ πτωχοὶ δὲν κατατάσσονται μετὰ τῶν κληρικῶν « ὥστε θεοπίζομεν μὴ περαιτέρω 60 πρεσβυτέρων κατὰ τὴν ἀγιωτάτην μεγάλην ἐκκλησίαν εἶναι, διακόνους δὲ ἄρρενας 100, θηλείας δὲ 40 καὶ ὑποδιακόνους 90, ἀναγνώστας δὲ 110 καὶ ψάλτας 25, ὡς εἶνε τὸν πάντα ἀριθμὸν τῶν εὐλαβεστάτων κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐν 425 ἀντιπροσώποις »· αὐτοὺς τοὺς 425 χαρακτηρίζει ἡ διάταξις ὡς κληρικούς καὶ προστίθεται ἀμέσως « καὶ ἐκατὸν πρὸς τοῦτοις τῶν καλουμένων *πυλωρῶν* ». Ἡ δὲ μετὰ ἔνδεκαετίαν ἐκδοθεῖσα 123 Νεαρά ἐν κεφ. ΙΘ' « τοὺς δὲ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ ὑποδιακόνους καὶ ἀναγνώστας καὶ ψάλτας, οὗς πάντας κληρικούς καλοῦμεν » δὲν περιλαμβάνει ἐπίσης μετὰ τῶν κληρικῶν τοὺς πυλωρούς.

Αὐτὴ ἡ διαφωνία κανόνων καὶ νόμων πρὸς ἀλλήλους ἐξηγεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάκτου τοῦ Νομοκάνονος (Α' κεφ. ΛΑ') παρατηροῦντος, καίτοι ἐν τῇ Βασιλικῇ ἐπαναλήφθη ἢ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ Κώδικος. « Σὺ δὲ γίνωσκε, ὅτι ἄλλοις σημερον ἐπιγινώσκεις ἢ ἐκκλησία Ὀστιάριους καὶ πυλωρούς· δι' οὐκ ὀφείλομεν προσέχειν τοῖς περὶ τούτων γεγραμμένοις, ἀλλὰ τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ ». Ἡ μαρτυρία δ' αὐτῆ τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, σχολιάζοντος τὴν ἐν τοῖς Βασιλικῇ διατάξιν τοῦ Κώδικος, δεικνύει ὅτι ὅλα τὰ περὶ Ὀστιαρίων καὶ πυλωρῶν μέχρι τότε, μέχρι τοῦ Θ' αἰῶνος, γεγραμμένα δὲ ἔχουσι καμμὴν ἀξίαν καὶ ὅτι οἱ μετέπειτα καὶ σήμερον νεωκόροι δὲν εἶνε πλέον οἱ κληρικοί Ὀστιάριοι καὶ οἱ θυρωροὶ τῶν κανόνων.

Ἀληθῶς δὲ ὡς ἐξάγεται καὶ ἐξ ἀποκρίσεως Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου Κίτρου (τοῦ ΙΒ' αἰῶνος) ὁ τίτλος τοῦ Ὀστιαρίου δὲν δεικνύει πλέον τὸν θυρωρὸν καὶ ὑπηρέτην, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα ἀπονεμόμενον εἰς τοὺς ἱερωμένους (διακόνους), διότι βεβαιούται ἐκ ταύτης, ὅτι ἐν τῇ τάξει τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων οἱ τρεῖς ὀστιάριοι προηγούνται τῶν τριῶν ἀρχόντων τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὀφφικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Κωνδινίου βεβαιούται ὅτι « ὁ πρῶτος τῶν ὀστιαρίων κρατῶν τὰς θύρας εἰς τὰς χειροτονίας, ὁ δεύτερος ὀστιάριος κρατῶν τὸ μονοβάμβουλον », τάσσονται πρῶτοι εἰς τὴν πρώτην πεντάδα τῶν ὀφφικίων.

Αἱ δὲ κατώτεραι ὑπηρεσίαι αἱ περὶ τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας δὲν ἦσαν ὀφφίκια, ἀλλὰ διακονίαι ἀνατεθειμέναι εἰς τὰς ἀναγνώστας. « Θεωροῦ δὲ καὶ δεποτάτοι καὶ καμισάτοι, οὐκ εἰσὶν ὀφφίκια, ἀλλὰ διακονίαι περὶ τὸ ἅγιον

βῆμα, τούτοις (τοῖς ἀναγνώσταις) ἀρμοζουσαι· οἱ μὲν γὰρ θεωροὶ τὴν φυλακὴν καὶ τήρησιν πιστεύονται τῶν ἱερῶν σκευῶν, καὶ τῶν καλυμμάτων αὐτῶν, εἰ μάλιστα εὐρίσκονται ταῦτα λίθοις καὶ μαρμαρίοις κοσμούμενα· οἱ δεποτάτοι δὲ μαρδοφοροῦντες μετὰ λαμπάδων προπορεύονται τοῦ τε ἁγίου Ἐθαγγελίου, ὁπότε ἀναφέρεται εἰς τὸν ἄμβωνα πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ τῶν ἁγίων δώρων, ἐν τε τῇ εἰς τὴν ἅγιαν τράπεζαν εἰσόδῳ καὶ ἐν τῇ εἰς τὴν πρόθεσιν ἐπανόδῳ αὐτῶν· οἱ λοιποὶ δὲ, ἤγουν οἱ καμισάτοι ἐνασχολοῦνται περὶ διακομιδῶν ἀνθράκων, πυρὸς εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν θείων λεβήτων ἐκπύρωσιν, ἵνα ἐκεῖθεν συνήθως ζέον ὕδωρ τοῖς ἁγίοις ποτηρίοις κατὰ καιρὸν ἐγγεθῇ, καὶ περὶ ἄλλας ὁμοίας τούτοις ὑπηρεσίας. » (Ἰωάννης ὁ Κίτρου αὐτόθι.)

Ὁ αὐτὸς δὲ Ἰωάννης ὁ Κίτρου ἐν ταῖς αὐταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ ἐν αἰς ὀμιλεῖ περὶ ὀστιαρίων θεωρεῖ ὅτι ἄλλοι εἰσὶν οἱ νεωκόροι (ἢ λέξεις καὶ ἡ τάξις τῶν νεωκόρων δὲν ἀπαντᾷται εἰς τοὺς κανόνες) διότι εἰς ἐρώτημα ὑποβληθὲν αὐτῷ ἀπαντᾷ καθορίζων καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν « τὸ μένειν (διηλεκῶς) ἐντὸς τοῦ θείου ναοῦ νεωκόροι μόνον ἀνείηται, διὰ τε τὰς ἀναγκαίας τούτω ὑπηρεσίας καὶ δι' ἐπιβουλήν κλεπτῶν, ἢ τοιχωρῶν, ἢ ἑτέρων μακροποίων ». Ἐξ οὗ δεικνύεται ὅτι ὁ νεωκόρος εἶνε ὑπηρέτης καὶ φύλαξ τοῦ ναοῦ καὶ δύναται νὰ μένη διηλεκῶς ἐν αὐτῷ, οὐχὶ βεβαίως διὰ νὰ προσφέρῃ τὰς διακονίας αὐτοῦ κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας καὶ περὶ τὸ ἱερὸν βῆμα, ἀλλὰ διὰ νὰ καθαρίζῃ τὸν ναὸν καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Οὗτος εἶνε καὶ ὁ σημερινὸς νεωκόρος, λεγόμενος καὶ ὑπηρέτης καὶ εὐταξίας καὶ κανδυλανάπτης καὶ φύλαξ καὶ σκουπιστής καὶ ἐκτελοῦν τὰς ὑπηρεσίας ταύτας κατ' ἐντολήν τοῦ ἱδιοκτῆτος τοῦ ναοῦ, τοῦ ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὅποιον ἐν τοῖς χωρίοις ἐκτελεῖ αὐτὸ τὰς πλείστας ὑπηρεσίας τοῦ νεωκόρου πρὸς οἰκονομίαν.

Ἡ δὲ συνηθεῖα διὰ τῶν αἰῶνων, ἢ ἀνεπάρκεια τῶν ναῶν, εἰς τὸ νὰ μισθοδοτῶσιν ἀναγνώστας, ὁ χωρισμὸς τῆς πραγματικῆς διοικήσεως τοῦ ναοῦ, περὶ ἧς καὶ κατωτέρω, καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πνευματικῆς διοικήσεως καὶ ἡ προθυμία τῶν χριστιανοπαίδων νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀμισθῶν περὶ τὸ ἱερὸν βῆμα κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας, χειροθετοῦμενοι ἀναγνώσται καὶ ἀντικαθιστῶντες διὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀναγνώστου καὶ τὸ κῆριον αὐτῶν ὄνομα, ἐν ᾧ ἂν ἔνδρος συνεπλήρωσαν τὸν χωρισμὸν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν καθηκόντων τοῦ νεωκόρου καὶ περιώρισαν τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ μόνον εἰς ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν πραγματικὴν διοίκησιν τοῦ ναοῦ, ἐξ ἄλλου κατέστησαν περιττὸν τὸν διορισμὸν ἐιδικῶν ἀναγνώστων δι' ἕκαστον ναὸν καὶ διὰ τὰς περὶ τὸ ἅγιον βῆμα ὑπηρεσίας, καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐξετέλουν καὶ ἐκτελοῦν μικροὶ παῖδες, καὶ ἀχειρόθετοι ἀκόμη, τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱερέων, ὅπως ὥστε σήμερον οὐτε ἀναγνώσται ἀναγκαῖοι διὰ τὰς περὶ τὸ ἅγιον βῆμα μικρὰς ὑπηρεσίας, καταντᾷ δὲ ἐκ τῆς πληθῶρας τῶν μέχρι πρότινος ἀμισθῶν ἀναγνώστων νὰ μὴ ἔχωμεν σήμερον ἢ μόνον τοὺς ἀναγνώστοπούλους.

Τούτων δὲ οὕτω καθιερωθέντων ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς συνηθείας οὐδὲν τὸ ἄστοπον ἵνα προσέχωμεν, ὡς συμβουλεύει ὁ Πατριάρχης καὶ συντάκτης τοῦ Νομοκάνονος, οὐχὶ « τοῖς γεγραμμένοις, ἀλλὰ τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ » καὶ νὰ μὴ ζητῶμεν νὰ χαρακτηρίζωμεν ὡς κληρικούς τοὺς νεωκόρους (ὅσοι ἐν τισι ναοῖς εἰσὶ καὶ πτωχαὶ γυναῖκες) ἢ καὶ τοὺς ψάλτας,

ὁρθῶς δὲ καὶ ἕνεκα τούτου, οἱ νεώτεροι Ἑλληνικοὶ νόμοι δὲν περιέλαβον αὐτοὺς μετὰ τῶν κληρικῶν.

Τίς διορίζει

Τοιοῦτους ὄντας τοὺς ψάλτας καὶ νεωκόρους εἶνε ἐξεταστῆν τίς τοὺς διορίζει.

Ἡ Εἰς. Γνωμ., ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸν νόμον Σ καὶ ΣΑ ἀνήκει εἰς τὴν σύνοδον καὶ τὸν ἐπίσκοπον « ἡ ἐκτέλεσις τῶν καθηκόντων ἐκάστης τάξεως τοῦ κλήρου, ἢ ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας », ἐκ τοῦ ὅτι « ὁ ἐπίσκοπος εἶνε ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ τῆς κληρωθείσης αὐτῷ ἐπισκοπῆς, φυλάσσει τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις, προσέχει εἰς τὴν τακτικὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀκολουθιῶν », ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ 10ον ἄρθρον « πάντες οἱ κληρικοί, ὁποσδήποτε τάξεως καὶ βαθμοῦ καὶ ἂν ὦσιν, ὑπάγονται εἰς τὸν ἐπίσκοπον », ἐξάγει ὡς συμπέρασμα ὅτι « κατὰ ταῦτα οὐδεμία ἀμφισβήτησις χωρεῖ ὅτι ὁ διορισμὸς καὶ ἡ παύσις πάντων τῶν τελούντων τὰς ἱεραὶς ἀκολουθίας ἐν τοῖς ναοῖς πρεσβυτέρου καὶ διακόνου, τῶν ἀναγινωσκόντων καὶ ψαλλόντων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τῶν τεταγμένων πρὸς ἐπιμέλειαν τῶν Ἁγίων Εἰκόνων, τῶν ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ πάντων τῶν εἰς τὴν θέλιαν λατρείαν ἀναγομένων, ἀπικνεῖται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, καθὸ ἀποτελοῦντα τὸ πρῶτιστον τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς καθηκόντων καὶ ἀφορώντα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων ἐκάστης τάξεως τοῦ κλήρου καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν. »

Βάσις τῶν σκέψεων τούτων εἶνε καὶ ὅτι οἱ ψάλται καὶ νεωκόροι εἶνε κληρικοί καὶ ὅτι ὁ διορισμὸς αὐτῶν ἀνάγεται εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς ἐκκλησίας καθήκοντα, καὶ ὅτι ἀπροσδόκητον ὅτι ὁ ἐπιβλέπων, ὁ ἐνασκῶν τὴν πειθαρχικὴν ἑξουσίαν, ὁ προϊστάμενος, ἔχουσι ἐκ τούτου τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς παύσεως (καὶ τῶν ἱερωμένων; ἀλλ' οὗτοι καθαιροῦνται διὰ δικαστ. ἀποφάσεως, δὲν παύονται) τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων. Ἡ τοιαύτη περὶ διορισμῶν καὶ παύσεως τῶν ὑπαλλήλων θεωρία εἶνε δυσχερὲς νὰ ἀποκρουσθῇ, καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς Εἰς. Γνωμ. δὲν μένει ἢ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τοιουτοτρόπως ἀφοῦ κατὰ τὸ 96ον ἀρθρον τοῦ Δικαστικοῦ ὄργανομοῦ. « Πᾶς Εἰσαγγελεὺς ἔχει τὴν ὑπεριώτην ἐπιτήρησιν ὅλων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς περιφέρειας τοῦ ὅς καὶ αὐτῶν τῶν Δικαστηρίων », ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ 97ον ἔχει τὸ δικαίωμα « νὰ διατάσῃ νὰ διέπουν πρεπόντως τὸ ἔργον τῶν, νὰ τοὺς ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς πρόστιμον » νὰ συμπεράνωμεν ἀσφαλῶς ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς διορίζει τοὺς δικαστὰς καὶ ἀκόμη ἰδρύει καὶ αὐτὰ τὰ Δικαστήρια!

Ἀπεδείξαμεν ἀνωτέρω ὅτι οὐτε οἱ ψάλται οὐτε οἱ νεωκόροι εἶνε σήμερον κληρικοί, καὶ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν δὲν ἀνάγεται εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς ἐκκλησίας καθήκοντα οὐδὲ προκύπτει ἐκ νόμου τινὸς τὸ ἐναντίον. Ἀλλὰ καὶ ἂν δεχθῶμεν αὐτοὺς κληρικούς τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν δὲν μεταβάλλεται.

Τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ τῶν διαφόρων βαθμῶν κληρικῶν ἐκάστης ἐκκλησίας εἶχε τὸ πάλαι ὁ ἐπίσκοπος ὡς διοικῶν τὴν ἐκκλησίαν. Ἀλλ' εἴρηται ὅτι ἡ διοίκησις ἦτο τὸ μὲν πραγματικῆ, περιουσιακῆ, τὸ δὲ πνευματικῆ. Ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα διώριζεν ὁ ἐπίσκοπος; Ὡς πραγματικῆς ἢ ὡς θρησκευτικῆς διοικήσεως; Ἐνεκα τῆς συμπτώσεως τῶν δύο τούτων ἰδιοτήτων, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον εἶνε δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις ἀμέσως ὑπὸ

ποίαν ἐξ αὐτῶν διώριζε τοὺς κληρικούς τῶν ἐκκλησιῶν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ὅμως ἐν τῇ 123 Νεαρᾶς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, κατ' ἣν « εἰ τις εὐκτήριον οἶκον κατασκευάσει καὶ βουληθείη ἐν αὐτῷ κληρικούς προβάλλεσθαι ἢ αὐτὸς ἢ οἱ τούτου κληρονόμοι, εἰ τὰς δαπάνας αὐτοὶ τοῖς κληρικοῖς χορηγήσουσι, καὶ ἀξίους ὀνομάσουσι, τοὺς ὀνομασθέντας χειροτονεῖσθαι » εἰ δὲ τοὺς παρ' αὐτῶν ἐπιλεγέντες ὡς ἀναξίους κωλύσουσιν οἱ θεοὶ κανόνες χειροτονηθῆναι, τῆνικαῦτα ὁ τῶν τόπων θειότατος ἐπίσκοπος οὗς ἂν νομίσει καλλίονας προβάλλεσθαι φρονιζέτω » καὶ ἐκ τοῦ προλόγου τῆς 3 Νεαρᾶς τοῦ αὐτοῦ κατ' ὃν « Ἀνιχνεύοντες τοῖνυ, αὐτὸ πανταχόθεν, εὐρίσκομεν, ὡς ἕκαστος τῶν τὰς ἀγιωτάτας ἐκκλησίας οἰκοδομησάντων. . . οὐκ οἰκοδομίας ἐφρόντισε μόνος, ἀλλὰ καὶ τοῦ χορηγίαν αὐτάρκην δοῦναι τοῖς παρ' αὐτοῦ γενομένοις εὐαγέσιν οἰκοῖς, καὶ ὄρσαι πόσους μὲν προσῆκον ἐστὶ πρεσβυτέρους κατ' ἑκάστην ἐκκλησίαν, πόσους δὲ διακόνους ἄρρενας τε καὶ θηλείας, πόσους τε ὑποδιακόνους, καὶ αὖτις ψάλτας τε καὶ ἀναγνώστας καὶ πυλωρούς καθεστάναι. . . » Ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὴν Βυζαντινὴν νομοθεσίαν ἢ ἐκλογή τῶν παντὸς βαθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν χειροτονουμένων κληρικῶν ἀνήκει εἰς τὸν ἱδιοκτῆτην καθὼς καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, διότι ὁ ἱδιοκτῆτης κατέβαλε τὰς δαπάνας, ἢ δὲ δοκιμασία (« εἰ τοὺς ἐπιλεγέντας ὡς ἀναξίους κωλύσουσιν οἱ θεοὶ κανόνες χειροτονηθῆναι ὁ ἐπίσκοπος τοὺς καλλίονας προβάλλεσθαι φρονιζέτω ») καὶ ἡ χειροτονία (« τοὺς ὀνομασθέντας χειροτονεῖσθαι ») δι' οὗς κληρικῶν, προαπητέτο δοκιμασία καὶ χειροτονία, ἀνήκει εἰς τὸν ἐπίσκοπον ἔχοντα τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ αὐτοὺς τοὺς καλλίονας ἂν οἱ ὑπὸ τοῦ ἱδιοκτῆτου ἐκλεγέντες ἐκρίνοντο κατὰ τοὺς θεοὺς κανόνες ἀναξίοι, καὶ ἐκ τούτων δεικνύεται ὅτι ἐναντὶ τοῦ δὲν ἦτο ἱδιοκτῆτος, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν καθόλου ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐπισκοπήν, ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἐξέλεγε καὶ ὄριζε τὸν ἀριθμὸν ὡς πραγματικὸς διοικητής, ἀλλὰ καὶ ἐδοκιμαζε καὶ ἐχειροτόνει ὡς θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ναοῦ.

Ἀλλὰ σήμερον ἢ ἐκκλησία, ἦτοι ὁ ναός, τὸ κατὰ τὸν ἅγιον Ἰσίδωρον τὸν Πηλουσιώτην, ἐκκλησιαστήριον, δὲν ἀνήκει πλέον εἰς τὴν ἐπισκοπήν, εἰς τὴν καθόλου ἐκκλησίαν ἐκπροσωποῦμένην ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ δὲν διοικεῖται ἐν γένει ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου διαχειριζομένου ἀνευ λογοδοσίας, καὶ δι' οἰκονομίου, τοὺς πόρους αὐτοῦ, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν ἐνορίαν, εἰς τὸν δῆμον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἐπισκοπικὸν ναὸν, εἶνε ἱδιοκτῆτος καὶ διοικεῖται κατὰ τὸν περὶ δῆμον νόμον ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἱδιοκτῆτου καὶ ἐκπροσωποῦντος αὐτὸν καὶ λογοδοτοῦντος.

Τὴν νέαν ταύτην κατάστασιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχαίαν νομοθεσίαν ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης τοῦ Σ. νόμου ἐπανελάβε διὰ τὸ ἄρθρον ΙΑ ὅτι καὶ πάλιν « εἰς τὸν ἐπίσκοπον ἀνήκει ἡ δοκιμασία καὶ χειροτονία τῶν ἱερωμένων. . . », ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὸν ἱδιοκτῆτην τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ « ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς ἐκάστην κοινότητα ἢ ἐνορίαν ἀναγκαιῶν ἱερέων καὶ διακόνων. . . θέλουσι κανονισθῆναι διὰ Β. Δ. μετὰ γνωμ. τῆς Ἱερᾶς Συνόδου » καὶ ἀφῆκεν ἐν ἰσχύϊ τὰς παλαιὰς διατάξεις περὶ ἐκλογῆς « ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱερέων καὶ διακόνων θέλει γίνεσθαι, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ».

Καὶ ταῦτα διέταξεν ὁ Σ. Νόμος περὶ τῶν ἱερωμένων (ἱερέων καὶ διακόνων).

Ἀλλὰ περὶ τῶν μὴ ἱερωμένων κληρι-

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αρειος Πάγος

κων· Δια τούς μη Ιερωμένους κληρικούς (δηλ. ονομάζομεν και ημεις ένταυθα κληρικούς και τούς ψάλτας και τούς νεωκόρους) ουδέν διέταξεν ό Σ. νόμος.

Εκ τούτου συνάγεται μέν τό εξ αντιδιαστολής συμπέρασμα ότι αφήκε τά κατ'αυτούς εις τό εκκλησιαστικόν συμβούλιον, αλλά και άφού περι αυτών ουδέν διέταξεν, άφού και διά τών Ιερωμένων την εκλογήν αφήκεν έν ισχύι τās παλαιάς διατάξεις, προκύπτει σαφέστερον ότι και διά τούς μη Ιερωμένους έμειναν έν ισχύι αί διατάξεις αί παλαιάί, καθ' ός την εκλογήν αυτών—τόν διορισμόν και τόν όρισμόν του αριθμού έχει ό Ιδιοκτήτης, ό πραγματικός δικοικητής, και όχι ό επίσκοπος.

Δέν έχει δέ τό δικαίωμα του διορισμού αυτών ό επίσκοπος διότι δέν εκπροσωπεί τόν Ιδιοκτήτην, αλλά μόνον την εκκλησίαν κατά την αφηρημένην έννοιαν και διότι δέν απαιτείται διά τούς ψάλτας και νεωκόρους ούτε δοκιμασία και χειροτονία, ουδέ καν χειροθεσία και κατατάξις εις τόν κλήρον, κατά την νέαν τής εκκλησίας κατάστασιν, ένψ έξ άλλου ό Ιδιοκτήτης εκπροσωπούμενος υπό του εκκλησιαστικού Συμβουλίου, πληρόνων τόν μισθόν και γυωρίζων και τās ανάγκας του ναού και την οικονομικήν του κατάστασιν είναι όρθόν να όρίξη τόν αριθμόν αυτών και να επιλέξη ή να ονομάξη αυτούς. (ότι διορίζει τό Συμβούλιον εδέχθη και ό Α Π 119]905 Ποιν.).

Αλλά ταυτα έφ' όσον πρόκειται περί των έμμίσθων ψαλτών και νεωκόρων των άνηκόντων εις την πραγματικήν διοίκησιν και ταύτης τās έντολάς επιτελούντων άνευ χειροθεσίας. Προκειμένου όμως περί των παρεχόντων τās κατωτέρας περί τό άγιον βήμα και κατά τās Ιεροτελεσίας υπηρεσίας τās άρμολούσας τās άναγκύστας άμίσθων, των έξυπηρετούντων την πνευματικήν διοίκησιν άλλη εινα ή όρθή λύσις.

Κατά την άνω παραταθείσαν Νεαράν 123 κεφ. ιη' ό Ιδιοκτήτης εκλέγει τούς κληρικούς «εί τās δαπάνας αυτός καταβάλλει» και δέν έχει δικαίωμα να εκλέγη εκείνους, δι' ους δέν καταβάλλει τās δαπάνας. Αλλά πλην τούτου αί περί τό άγιον βήμα υπηρεσία άρμολούσας τās άναγκύστας, οτινες άνήκουσιν εις τούς κληρικούς και λαμβάνουσι χειροθεσίαν και έφ' όσον, τό μέν πρόκειται περί άμίσθων, τό δέ περί χειροθετημένων, και ή εκλογή και ή χειροθεσία αυτών και κατά τούς Βυζαντινούς νόμους και κατά τούς κανόνας άνήκει αποκλειστικώς εις τόν έπίσκοπον.

Ειδικώς όμως προκειμένου περί ψαλτών, ους εδέχθημεν ότι επιλέγει και ονομάζει, ως Ιδιοκτήτης και μισθοδοτών, τό Εκκλησι. Συμβούλιον, άνευ έπεμβάσεως του θρησκευτικού δικαιοκτού του ναού, του επισκόπου, διότι δέν χειροθετούνται, πρέπει να προστεθώσι και τά εξής.

Εις τόν έπίσκοπον έχορήγησεν ό Σ. νόμος άστυνομίαν έν τψ ναψ «προσέχει εις την τακτικήν άνάγκων των έν τψ εκκλησία άναγκώνσκωμένων και ψαλλομένων άκολουθών», αλλά την άστυνομίαν έχορήγησεν αυτψ ό νόμος άνευ πειθαρχικής έξουσίας και αν ό έπίσκοπος εδρίσκει ότι δέν γίνεται τακτική «ή άνάγκων των ψαλλομένων άκολουθών» ότι ό ψάλτης δέν εινα άξιός τής θέσεως του δι' οσονδήποτε λόγον, ουδέν έχει εκ του νόμου δικαίωμα να τιμωρήσχη αυτόν διότι δέν πρόκειται περί χειροθετημένου κληρικού.

Αλλ' έντεϋθεν άληθώς δύναται να προκύψη ή σύγκυσις, ήν φοβείται ή Είσι. Γνωμοδ.

Πρός άποφυγήν τής τριαύτης συγγύσεως και έφ' όσον ό νόμος ουδέν όρίζει μία λύσις καθ' ήμάς και πρόχειρος ή δύνατο να δοθῆ.

Η λύσις την οποίαν έδωκε τό Υπουργείον των Εκκλησιαστικών διά τής υπ' αριθ. 22419 18636 τής 22 Νομβρίου 1900 διαταγής και την οποίαν ή Ιερά Σύνοδος διά τής από 13 Απριλίου 1901 έγκυκλίου της ένέκρινε και απέστειλε προς τούς Σ. άρχιερείς, ή λύσις «καθ' ήν θα άναγνωρίζεται μέν τό δικαίωμα των εκκλησιαστικών συμβουλίων εις τό διορίζειν τούς ψάλτας έν τοις ένοριακοις ναοις, άλλ' άφού προκληθῆ συνεννόησις μετά του άρμόδιου επισκόπου και επιτευχθῆ ή συγκατάθεσις αυτου», την οποίαν συγκατάθεσιν δύναται εις πāsν στιγμήν να άνακαλέσχη, άν εύρη άνάξιν ψάλτην.

Μία από τās παραδοξοτέρας περιπτώσεις, τās οποίας ήθη κομματικά και κοινωνικά, οια τά παρ' ήμιν, δύναται να παραγάγοι, εξετυλίχθη έν τψ αίθουσί του Αρείου Πάγου κατά την συνεδρίασιν του παρελθόντος Σαββάτου. Είρηνοδικών γραμματέος τής περιφέρειας του Πρωτοδικείου Μεσολογγίου εξέδοτο άπόφασιν δι' ης, εκτιμήσας τās διεξαχθείσας μαρτυρικές άποδείξεις, εδέχθη την άγωγήν. Μετά τής δημοσίευσιν όμως και καταχώρισιν τής άποφάσεως του ταύτης, εδημοσίευσε δευτέραν άπόφασιν, με αριθμόν όμοιον προς τόν τής πρώτης, δι' ης άπέρριπτε την αυτην άγωγήν! Το πράγμα περιήλθεν εις γνώσιν τής καταδικωτικής άρχῆς, ήτις επελήφθη άνακρίσεων, μετά τό πέρας των οποίων τό οικειόν δικαστικόν συμβούλιον, διά βουλευμάτος του, παρέπεμφε τόν άγαθόν ειρηνοδικούντα γραμματέα ως ένοχον πλαστογραφίας δικαστικής άποφάσεως. Η άναίρεσις κατά του βουλευμάτος τούτου συνεχητήθη ως άνω κατά τό παρελθόν Σάββατον. Ανεξαρτήτως προς τό όρθόν η μη από θεωρητικής άπόψεως του χαρακτήρισμού ως πλαστογραφίας τής άνω υπό πāsν έποψιν πρωτοτύπου πράξεως, εκεινο έπερ πάντα ένδιαφέρει εκ τής συζητήσεως ταύτης εινα τά παρασκήνια, όπισθεν των οποίων λειτουργεί έν ταις στεναίς πρό πάντων περιφερείας ή λαϊκή δικαιοσύνη και οι όροι υπ' ους καλούνται υπάλληλοι δικαστικοί ως οι Είρηνοδικοί να άπονείμουν τό δικαίον. Όσον και αν τά έγγραφα τής άνακρίσεως τά άναγνωρισθέντα και σχολιασθέντα κατά την άνω συζητήσιν προσεβήθησαν να υποκρύψουν τά άληθή του άνω άδικήματος παραγωγικά αίτια, προέκυπτε σαφέστατα ότι ό ειρηνοδικών γραμματέος, ό εκδούς τό πρώτον την άπόφασιν την άποδεξαμένην την άγωγήν, έτέθη πρό του διλημματος ή να παρασκευάζη δευτέραν άπόφασιν άπορρίπτουσαν την άγωγήν ή να άπολυθῆ τής θέσεως του, έπερ ταυτόν, να στερηθῆ αυτοῦ τό άρτου του. Ευνόητον ότι έπρωτίμησε τό πρώτον, έπερ τόν μετέτρψεν εις πλαστογράφον δημοσίου έγγράφου, αν υποτεθῆ ότι ό υπό του βουλευμάτος δοθείς χαρακτηρισμός εινα και ό προσήκων. Υποθέτομεν ότι ή κατωφέρεια, εις ήν μετ' άρκετής ταχύτητος φερόμεθα, εινα ίκανή να μάς πείση, ότι άπόλυτος και επιτακτική πλέον κατέστη ή άνάγκη τής καταργήσεως του ήμίσεως τουλάχιστον των λειτουργούντων ειρηνοδικείων και ή ευρυσσις τής λόγφ ποσού άρμοδιότητος των υπολοίπων, όπως ουτω καταστή δύνατόν άφ' ένός μεν να μη υφίσταται ταυτη στενή σχέση μεταξύ δικαζόντων και δικαζομένων, άφ' έτέρου δέ να παραδοθῆ ή λαϊκή δικαιοσύνη εις χαρακτηριστικώς βαρύτερους του ειρηνοδικούντος γραμματέως, όπως ουχι άπίθανον, πιεζόμενος περισσότερον υπό τής άλλης μερίδος, να εδέδιδε και τρίτην άπόφασιν άναίρουσαν την δευτέραν ήτις ειχεν άναίρεσει την πρώτην!

Τό συναλλαγμά τής διαφοράς καθάρα κυδεία (jeux de Bourse). Νομικός χαρακτηρισμός.

Εκκληρούντες την προς τούς άναγνώστας ήμων ύπόσχεσιν, δημοσιεύομεν σήμερον τό κύριον μέρος τής άποφάσεως του Αρειου Πάγου επί του έκτάκτως καθ' ήμάς ένδιαφερόντος από πραγματικής ιδία άποφωσας ζητήματος τής γνωστής χρηματιστικής συναλλαγής ήτις απεκληθῆ «συνάλλαγμα επί τής διαφοράς». Η άπόφασιν αυτη, ήτις εδημοσιεύθη την παρελθούσαν Δευτέραν, λύει και τās δύο ύψεις του ζητήματος, ήτοι. δομένην εκ τής σκέψεως, ότι ή αίτια έν ταις έν λόγφ χρηματιστικαίς συναλλαγαις εινα αίσχρα (turpis causa), δέχεται, έξ ένός μεν ότι δέν τιτεται άγωγή προς εκπλήρωσιν αυτης, έξ άλλου δέ ότι και ό καταβαλόν δέν έχει την άνευ αίτίας άγωγήν προς άνάληψιν των υπ' αυτου τυχόν καταβληθέντων.

Εισηγητής τής άποφάσεως ταύτης εινα ό Αρεοπαγίτης κ. Μ. Χατζάκος.

«Επειδή αί διατάξεις των Νόμων 2 § 1, 3, 4 § 1 και 2 Πανδ. (11.5) 1 και 2 Κώδ. 3. 43 (Βασιλ. Σ'. Η'. 2—6) καθ' ός άπαγορεύεται επί χρημάτι παίξαι, πλην εις ους γίνεται άνδρείας από-

δειξίς ως και τό στοιχηματίζειν επί τούτων άπηγορευμένων παιγνίων, δίδεται δέ τψ ήττηθέντι ού μόνον ένστασις προς άπόκρουσιν τής αξιώσεως άλλλ και άπαίτησις προς άνάληψιν των καταβληθέντων, υπάγουσιν εις την έννοιαν του παιγνίου ένέργειαν τινά των παικτων εκ τής εκβάσεως τής οποίας εξαρτῶσιν ουτοι τό κέρδος και την άπώλειαν, άλλ' ή λεγομένη πράξις περί τής διαφοράς, ή σύμβασις δηλονότι, ή άντικειμενον έχουσα την υπό προθεσίαν άγοραπωλησίαν ή παραγγελίαν προς άγοράν ή πώλησιν άνωμόων τίτλων, νομισμάτων, ή άλλων αξιών, καθ' ήν δέν σκοπεύεται ή κατά την λήξιν τής προθεσμίας πραγματική παράδοσις και παραλαβῆ των πωλούμενων, άλλ' ή πληρωμή τής εκ τής ένδεχομένης ύπερτιμήσεως ή υποτιμήσεως προκύψασης διαφοράς τής τιμής αυτών μεταξυ του χρόνου τής συμβάσεως και του τής λήξεως τής προθεσμίας, δέν δύναται να υπαχθῆ εις την κατά τās μνημνευθείσας διατάξεις του Ρωμαϊκου και Βυζαντινου νόμου έννοιαν των τυχηρών παιγνίων, μη μεταβληθείσαν δια των νεωτέρων διατάξεων (άρθρ. 50 έδ. 10 του περί δημοτικῆς άστυνομίας διατάγματος τής 31 Δεκεμβρίου 1836 και 683 του Ποιν. Νόμου). Κατ' άκολουθίαν τό Εφετεϊον διά τής προβαλλομένης άποφάσεως, όρθως μεν τās ως ειρηταις περί παιγνίων διατάξεις ήρμήνευσεν, άποκρούσαν την εφαρμογήν αυτών επί τής περι ης πρόκειται περί τής διαφοράς συμβάσεως, όρθως δ' άπ' έτέρου χαρακητήριζαν την σύμβασιν ταυτην ως άθέμιτον, ήτοι ως άντικειμενην εις τά χρηρηστά ήθη ένεκα του έξαιρετικώς επικινδύνου των τούτων συναλλαγών, δι' ών περιουσία όλόκληροι έν βραχει κτώνται ή άπόλλυνται κατά τās διακυμάνσεις τής άγοράς, εφήρμοσε τās περι άίσχρας αίτίας διατάξεις των νόμων, καθ' ός, άν άμφότεροι οι συμβαλλόμενοι μετέχουσι τής αίσχροτήτος, άπωθείται μεν ό εκ ταις αιτίας άπαιτων την εκτέλεσιν των συντεθειμένων, άλλλ και ό καταβαλόν δέν έχει άπάτησιν προς άνάληψιν των καταβληθέντων, διότι έν ίση αίτια επικρατει ό νεμόμενος (N. 3 και 8 Πανδ. 12.5 N. 2 και 5 Κώδ. 4.7. Βασιλ. ΚΔ'. Β'. 3, 8, 11 και 14) και προέδῆ επί τῆ βάσει ταυτη εις την άπόρριψιν τής προκειμένης περι άνάληψεως των καταβληθέντων άγωγῆς, πάντως δέ οι επί τής έναντιος εκδοχῆς έρειδόμενοι λόγοι άναίρεσεως, καταπίπτουσι.»

Εφετεϊον.

Προσωπική κράτησις πτωχεύσαντος. Δικονομικαί διατάξεις και διατάξεις του έμπορικου νόμου.

Δέν είχομεν προλάβει να άναγγείλωμεν πρωτότυπον υπό πāsν έποψιν άπόφασιν του Πρωτοδικείου Αθηνών, όποτε εδημοσιεύθη ή κατωτέρω υπ' αριθ. 414 άπόφασιν του Εφετεϊου Αθηνών εξαφανίτουμε ταυτην. Το γεννηθέν και λυθέν ζήτημα εκτάκτως ένδιαφείρον και λίαν πρακτικόν, ήτο αν αί περι Πολιτ. προσωπικής κρατήσεως διατάξεις τής δικονομίας και ιδία αί περι τρωφείων, διεπούσι και την κράτησιν του πτωχεύσαντος. Το Πρωτοδικεϊον Αθηνών, διά τής εξαφανισθείσης ως άνω άποφάσεως του, εδέξαστο ότι δέν εκτεινονται αί διατάξεις αυται επί τής προσωπικής κρατήσεως των πτωχεύσαντων και έπομένων, μη ύπαρχουσών ειδικών διατάξεων, ουδεις ύποχρεούται εις κατάθεσιν τρωφείων! ουτως ώστε ό πτωχεύσας δέν δικαιούται να ζητήσχη την άποφυλάκισίν του έν ή περιπτώσει οι επιδιώξαντες την κρατήσιν του, σύνδικοι ή και ό Εισηγητής, δέν κατέθεσαν τρωφεία. Ευτυχώς τό Εφετεϊον έξηφάνισε την άπόφασιν ταυτην διά τής άνω άποφάσεως εισηγουμένου του κ. Γ. Ρούφη, διά των εξής σκέψεων:

Επειδή εινα μεν άληθές ότι αί διατάξεις των άρθρ. 998, 1024 και 1045 Πολ. Δικονομίας περί προσωπικής κρατήσεως του όφειλέτου άλλοίαν έν μέρει έχουσι την άφορητήν (occasio legis) και διάφορον προτίθενται σκοπόν (ratio legis) εκείνον, δν επιδιώκουσιν αί περι προσωπικής κρατήσεως διατάξεις του έμπορικου νόμου έν άρθρφ 442, διότι εκειναι μεν άποδλέπουσιν εις τό ατομικόν του καταδίκωντος δανειστού συμφέρον, επιτρέπουσι τό μέτρον τουτο κατά του όφειλέτου ειτε ως άναγκαστικόν ειτε ως προφυλακτικόν και έμμεσον σκοπόν προτίθενται την ίκανοποίησιν του δανειστού,

ένψ αυται εκ γενικωτέρου συμφέροντος την άφτητηρίαν λαμβάνουσαι, ήτοι του συμφέροντος τής ομάδος των πιστωτων του πτωχεύσαντος, δέν ένέχουσι τόν έμμεσον εκείνον σκοπόν τής υπό του πτωχεύσαντος ίκανοποιήσεως αυτων διά καταβολῆς των προς αυτοῦς όφειλομένων, καθόσον διά τής κηρύξεως τής πτωχεύσεως, στερούμενος ούτος τής διαχειρίσεως τής περιουσίας αυτου, έν τελεία άδυναμία διατελει προς τριαυτην ίκανοποίησιν, έξ άλλου όμως έπίσης άληθείαι ότι έν πολλαίς άμφότεραι αί διατάξεις ταυτίζονται, διότι ως έν εκειναις διά τής προσωπικής κρατήσεως του όφειλέτου ως προφυλακτικου μέτρου, εξασφαλίζεται τό ιδιωτικόν συμφέρον του δανειστου διά τής παρεμποδίσεως τής φυγῆς του όφειλέτου (άρθρ. 1045 Π. Δ.), τριαυτοτρόπως και έν τούτοις διά τής προσωπικής κρατήσεως του πτωχεύσαντος, εκτελουμένης ειτε υπό των συνδικων, ειτε υπό του εισαγγελέως, ειτε υπό του εισηγητου, προλαμβάνεται προς τό κοινόν συμφέρον των πιστωτων ή μη άπομακρυνσαι αυτου, χρησίμω ένα παράσχη τούς συνδικους τās δεούσας πληροφορίας διά την καθόλου οικονομίαν τής πτωχεύσεως. Τριαυτης δέ προκυπτουσης τής έννοιας του άσφαλιστικου τούτου μέτρου τής προσωπικής κρατήσεως εκ των διατάξεων του έμπορικου νόμου και τούτου μη προνοούντος δι' ιδιαιτέρων διατυπώσεων περι τής εκτελέσεως τής προσωπικής κρατήσεως του πτωχεύσαντος, εφαρμύσται κατ' άνάγκην ειςν αί σχετικαί διατάξεις τής πολ. δικονομίας και ιδία αί των άρθρων 1009. 1010, 1011, 1020 § γ' και 1024 κατά την γενομένην τροποποίησιν διά του ΒΓΘΨ' νόμου. Αλλά και έξ αυτου του γραμματος του άρθρου 442 του έμπορικου νόμου, έχοντος επί λέξει «τό δικαστήριον δύναται έν πάση καταστάσει τής πτωχεύσεως... εάν ό πτωχεύσας δέν διατελῆ ήδη εις προσωπικήν κράτησιν να διατάξη την κράτησιν ή την φύλαξιν αυτου κατά τās περιστάσεις, ιδίως έν περιπτώσει καθ' ήν άπεκρόβη ή πτωχευσις ή δέν προσήγαγε τόν ίσολογισμόν αυτου» άριδήςως έξάγειται ότι τό άσφαλιστικόν μέτρον τουτου τής αυτης και ουχι διαφόρου τυγχάνει φύσεως προς εκείνο, περι ου διά τής πολ. δικονομίας ό νομοθέτης προενόησεν. Η δέ εκδοχή αυτη ένισχύεται έτι μάλλον και εκ του άρθρου 460 του έμπορικου νόμου, κατά τό οποίον αν μη ύπαρχουσι πρόχειρα χρημάτα τής πτωχεύσεως προς πληρωμήν μεταξυ άλλων και διά την προσωπικήν κράτησιν ή την φύλαξιν του πτωχεύσαντος, ταυτα προκαταβάλλονται υπό του δημοσίου ταμείου κατ' άπόφασιν του εισηγητου, έν οίς προδήλως περιλαμβάνονται και τά των τροφείων, εκ του άρθρου δέ τούτου προκύπτει ή ιδίαζουσα μέριμνα του νομοθέτου προς εξασφάλισιν τής ζωῆς του πτωχεύσαντος, δν άφού έστέρησε τής διαχειρίσεως τής περιουσίας αυτου, στερεί άμα και τής προσωπικής αυτου έλευθερίας, διότι άλλως άνευ των τρωφείων τό μέτρον τουτο ήθελεν άποβῆ ού μόνον σκληρόν άλλλ και άπάνθρωπον, έπερ ουδέποτε σώφρων νομοθέτης ήδύνάτο να διατάξῆ (πρβ. Dalloz Repeert έν λ. contrainte par corps αρ. 1078). Ημάρτεν άρα τό Πρωτοδικεϊον τάναντία σκεψθέν και διά τής εκκαλουμένης άποφάσεως του άπορρίψαν την περι άποφυλάκισεως αίτησιν του εκκαλουντος ως νόμψ άσθηρικτον και ουτω μεταρρυθμιστέαν ταυτην κατέστησεν.

Επειδή του εκκαλούντος ίσχυρίζομένου ότι από τής 21 Φεβρουαριου ε. ε. οτε συνεβεία τής υπ' αριθ. 1052 (1908) άποφάσεως των ένταυθα Πρωτοδικών μετήχη εις κράτησιν υπό φύλαξιν έν τψ ένταυθα δημοτικῶ νοσοκομείψ ή «Ελπίς» έννεκεν άσθενείας, δέν κατετέθησαν τρωφεία, ή περι άποφυλάκισεως αυτου αίτησιν δεκτῆ καθίσταται και νόμιμος συνυδα τῆ άρθρφ 1020 § 3 Πολ. Δικον. καθόσον ή διά τής μνησθείσης άποφάσεως μεταγωγῆς του εκκαλούντος εις τό νοσοκομείον ιδίαις αυτου δαπάναις άφορῶ εις μόνας τās δαπάνας τής φυλάξεως και νοσηλείας αυτου, ουχι δέ και των τρωφείων (Carré z 2696 Dalloz Repert έν λ. contrainte par corps αριθ. 1045.

Τόμοι τής «Δικαιοσύνης» πωλούνται εις τά γραφεία αυτης, του μεν πρώτου έτους προς δραχμάς 5 του δε δευτέρου προς δραχμάς 7.50 εκάδος.

στι επι ταύταις προέχει η υποστήριξις του έμποριου και της καλής πίστεως εν τή πιστώσει ; Η μήπως σκοπός της θέμιδος είνε η υποστήριξις της « περιγραφωφής των φυσικών δικαίων » ad majorem injusitiam ;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

Ίσως δέν γνωρίζουν πολλοί ότι ο νόμιμος τόκος εν Γερμανία διά μέν τας αστυκήσ φύσεως απαιτήσεις είνε 4 % διά δέ τας έμπορικής 5 %. Και μέχρι μέν πρό τινος τό μέτρον τούτου τού νομίμου τόκου ήδύνατό τις νά εΐπη ότι δέν διέφερε κατά πολύ τού τής αγοράς. Από τινος όμως, ένεκα της έκραγείσης οικονομικής και νομισματικής κρίσεως, ό εν τή έμπορίω και ταις συναλλαγαις τόκος ήϋξησε και εν Γερμανία μέχρι τού 9 %, γεγονός όπερ προεκάλεσε και προκαλεί τας διαμαρτυρίας, των έμπόρων ίδίως, εν Γερμανία, οτινες δι' υπομνημάτων υποδεικνύουν τήν ανάγκην της αύξήσεως τού νομίμου τόκου. Προς υποστήριξιν δέ τής αιτήσεώς των υποδεικνύουν, πλην των άλλων, και ότι ούκ όλίγοι έμποροι παρελκουν τας δικας άπλως και μόνον ζπως άποκερδαινουν τήν εν τή μεταξύ διαφοράν τού τόκου ! Αποκρούοντες δέ προκαταβολικώς τήν επιχείρημα, ότι πιθανόν μετά τινα χρόνον, εν περιπτώσει πληθώρας χρήματος, νά επέλθη έκπτώσις τού τόκου, προτείνου ζπως όρισθῆ διά νόμου τώ άνωτάτον μέχρις 9 % όριον τού νομίμου τόκου, νά παρασχεθῆ δέ διά τού αυτού νόμου εις τήν έκτελεστικήν έξουσίαν τώ δικαίωμά νά κανονίξῃ αύτη έκάστοτε τώ μέγεθος αυτού. Η σκέψις είνε αρκετά πρακτική, σύστημα δέ παρόμοιον ισχύει, αν δέν άπατώμεθα, και παρ' ήμιν, κατά τήν εις χρυσόν καταβολήν των τελωνειακών, τηλεγραφικών τού έξωτερικού τελών και άλλων.

Μία προπαγάνδα, ήτις από ετών άσκειται εν Αυστρία ίδίως, δύναται τις νά εΐπη ότι ήρξισε παρουσιάζουσα δείγματα πρακτικής εφαρμογής. Τό πράγμα, όσον εκκεντρικόν και αν φανῆ εκ πρώτης όψεως, είνε λογικώτατον. Πρόκειται περί τής φορολογίας των κατά τώ φαινόμενον μή αναγνωριζομένων υπό τού νόμου επαγγελματών των διευθυνόντων χαρτοπαικτικής λέσχας ή οικους άπωλείας ή εν γένει μετερχομένων επαγγέλματα άπηγορευμένα. Και σκέπτονται οι μορφώσαντες τήν προπαγάνδα : Κατά ποίαν λογικήν ό μετερχόμενος επάγγελμα τίμιον και σύμφωνον προς τούς κοινωνικούς και τούς κειμένους νόμους νά φορολογήται, ό δέ μετερχόμενος ανήθικον επάγγελμα, άφ' ενός μέν νά πλουτίξῃ άσυγκρίτως άκοώτερον, άφ' έτέρου δέ εις ούδεμίαν νά υπόκειται φορολογίαν ; Ανάγκη άρα έξευρέσεως τρόπου δι' ού και τώ κράτος νά έχῃ τήν μερίδα του επί των άκόπων τούτων και αίσχρων κερδών, αλλά και τά προσχήματα νά σωθούν ! Εύρηθη δέ ό τρόπος τούλάχιστον περί των οικων άπωλείας. Φόρος βαρύτατος επί τής οικοδομής ήτις χρησιμοποιείται προς τοιοϋτον σκοπόν. Τοιοϋτοτρόπως έμμέσως φορολογείται ή μαστρωπεία, άφου ό ιδιοκτήτης ό εκμισθών τήν οικοδομήν θά απαιτηθῆ φυσικώτατα μίσθωμα τοιοϋτον, ώστε δι' αυτού νά καλύτερηται ό επαχθής φόρος.

Και δεύτερον μέγα προς τά έμπρός βήμα. Κατά τον γνωστόν τού έτους 1884 εν Γαλλία νόμον, τού Αλφρέδου Ναχέ καλούμενον, ό έχων λόγον διαζεύξεως σύζυγος δύναται διά τής άγωγής του νά ζητήσῃ ή τήν διάζευξιν ή τόν από τραπεζής και κοίτης χωρισμόν, εάν δέ τώ δικαστήριον δεχθῆ μόνον τόν χωρισμόν, υποχρεούται ό έναγαγών νά αναμείνῃ επί τρία έτη, όποτε και πάλιν δικαιούται τώ δικαστήριον νά άρνηθῆ τήν παροχήν τού διαζυγίου. Ηδη παρεσκευάσθη νομοσχέδιον, καθ' ό πάσα περί χωρισμού από τραπεζής και κοίτης αποφάσεις μετατρέπεται αυτοδικαίως μετά τρία έτη εις αποφάσιν περί διαζεύξεως, εν ή περιπτώσει δέν επέλθη εντός τού τριετούς τούτου χρονικού διαστήματος συνδιαλλαγή μεταξύ των συζύγων.

Τώ νομοσχέδιον τούτου, παρά τας αντιδράσεις των κληρικών ίδια, έτυχεν ήδη της ψήφου της Γαλλικής γερουσίας κατά τώ τέλος Φεβρουαρίου, δύναται δέ νά θεωρηθῆ ως βέβαιον ότι θά καταστῆ νόμος.

Ό κατωτέρω δασκαλισμός βεβαίως εις τήν Γερμανίαν όφείλεται. Εις συνθέ-

της στίχων άφιέρωσεν εις έν σωματεϊον, όπερ έώρταζε τήν δεκαετηρίδα του, έν ποιήμα του, όπερ άπήγγειλε κατά τήν ήμέραν της εορτής και μετά τούτο επί χρυσού χαρτου γεγραμμένον τώ παρεδρασαν εις τόν πρόεδρον τού σωματείου. Πρακτικώτερος ό τελευταίος, τώ έξετύπωσε και τώ απέστειλεν επί πληρωμή εις τά μέλη και εις άλλους. Τό πράγμα έγαραγάλισε τόν συνθέτην των στίχων, όστις ήγειρεν άγωγήν κατά τού σωματείου διατεινόμενος, ότι ή άνω πράξις άποτελεϊ προσβολήν της πνευματικής ιδιοκτησίας και υποστηρίζων ότι ή άφιέρωσις ενός ποιήματος ή έργου εν γένει της διανοίας δέν έχει τήν σημασίαν ότι μετατίθεται και ή κυριότης τού έργου της διανοίας εις τόν πρός όν ή άφιέρωσις. Τό πρωτοδικείον τού Βερολίνου έκρινε δεκτήν τήν άγωγήν και επεδίκασεν άνάλογον άποζημίωσιν εις τόν συνθέτην των στίχων. Εϋτυχεις ήμεεις οι όποιοι προτιμώμεν νά μη έχωμεν νόμον προστατευόντα τήν πνευματικήν ιδιοκτησίαν και τοιοϋτοτρόπως ειμεθα άπηλλαγμένοι τοιοϋτων ζητημάτων και δασκαλισμών.

Όλον έν κατακτά έδαφος τώ σύστημα των δημοσίων γραφειών των συντηρουμένων εις υπό τού κράτους είτε υπό των δήμων είτε υπό σωματείων, άτινα άνευ άμοιβής παρέχου νομικας πληροφορίας ή συμβουλίας επί των μυρίων ζητημάτων άτινα γεννώνσιν οι αναριθμητοι διοικητικοί και φορολογικοί νόμοι. Κατά πόσον ό νεωτερισμός οϋτος πληροϋ άνάγκην αυτόχρημα κοινωνικήν, εις τά μέγала ιδίως κέντρα, άποδεικνύει ή Γερμανία, κατά τήν στατιστικήν της όποίας εν έτει 1906 κατέφυγον εις τά γραφεία ταυτα και έλυσαν διαφόρους αυτών άπορίας 360.000 πρόσωπα ! Γραφεϊον τοιοϋτου είδους εν Αθήναις τούλάχιστον, θά ήτο άπαραίτητον διά τούς γρίφους κυρίως ή διά τας παγίδας των φορολογικών και των άλλων νεωτέρων νόμων. Αφου άλλως τήσον καλώς έχομεν διατάξει πάντα τά καθ' ήμεις διατι νά ύστερωμεν μόνον έν τούτφ ; !

Αριθ. 18.195. Αποδεικτικόν
Εν Αθήναις σήμεραν τήν είκοστήν τετάρτην (24) Μαρτίου 1908 έννεακοιστοϋ όγδόου έτους ήμέραν Δευτέραν και ώραν 4 μ. μ. ό ύποφαινόμενος δικαστ. κλητήρ των εν Αθήναις Πρωτοδικών Γεώργ. Αργυρόπουλος τῆ έγγράφω παραγγελία του δικηγόρου κ. Ηλ. Χαριτάτου πληρεξουσίου της Αννέτας Ιω. Δεσίπρη τώ γένος Νικολ. Μαργακόν, κατοίκου Αθηνών, μετέβη και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις Πρωτοδικών τήν από 20 Μαρτίου ε. έ. γνωστοποίησιν άπευθυνόμενῃ ενόπιον των εν Αθήναις Πρωτοδικών διά τον άγνώστου διαμονής σύζυγον της Ιω. Αλεξ. Δεσίπρη έχουσαν ως εξής : «Γνωστοποιώ τῶ αντίδικω ότι προς άπόδειξιν τού επιβληθέντος μοί έμματος διά της ύπ' αριθ. 1436 [1908] αποφάσεως των εν Αθήναις Πρωτοδικών θέλωμεν κλητεύσει και έξεπάση ενόπιον τού διά της αποφάσεως ταύτης όρισθέντος εισηγητού, καθ' όν χρόνον και τόπον ή άνω άπόφασις όρίζει, τούς εξής μάρτυρας : 1ον) Στέφ. Πρέξαν, καφεπώλην, 2ον) Ιω. Σεφανάδη, άπόστρατον ύπαξιωματικόν και 3ον) Δημ. Ρωμόνον, μάγειρον, άπαντας κατοίκους Αθηνών, καλώ δε τον αντίδικον, όπως παρασταθῆ κατά τήν εξέτασιν αυτών και προς περαιτέρω της υποθέσεως συζήτησιν μετά τήν διεξαγωγήν των μαρτυρικών άποδείξεων. — Αναγώσθη και ύπεγράφη. Ο λαβών άντεισαγγελεϋς Κ. Δ. Ροϊλός Ο δικασ. κλητήρ Γ. Αργυρόπουλος. Το παρόν δημοσιευθέν έν τῆ εφημερίδι «Δικαιοσύνη» διά τον άγνώστου διαμονής αντίδικον. Εν Αθήναις τῆ 27 Μαρτίου 1908. Ο πληρεξ. δικηγόρος **Ηλ. Τ. Χαριτάτος.**

Αριθ. 18.196. Αποδεικτικόν
Εν Αθήναις σήμεραν τήν είκοστήν τετάρτην (24ην) Μαρτίου 1908 έννεακοιστοϋ όγδόου έτους ήμέραν Δευτέραν και ώραν 5ην μ. μ. ό ύποφαινόμενος δικαστικος κλητήρ των εν Αθήναις Πρωτοδικών Γεώργ. Αργυρόπουλος τῆ έγγράφω παραγγελία του δικηγόρου κ. Ηλ. Χαριτάτου πληρεξουσίου της Αννέτας Ιω. Δεσίπρη τώ γένος Νικολ. Μαργακόν, κατοίκου Αθηνών, μετέβη και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις Πρωτοδικών άντιγραφον της ύπ' αριθ. 1436 ε. έ. αποφάσεως των εν Αθήναις Πρωτοδικών διά τον άγνώστου διαμονής σύζυγον της Ιω. Αλεξ. Δεσίπρη, καλούμενον κατά τήν διεξαγωγήν των μαρτυρικών άποδείξεων και προς περαιτέρω της υποθέσεως συζήτησιν. — Αναγώσθη και ύπεγράφη. Ο λαβών άντεισαγγελεϋς Κ. Δ. Ροϊλός Ο δικασ. κλητήρ Γ. Αργυρόπουλος. Το παρόν δημοσιευθέν έν τῆ ένταυθα εκδομένη εφημερίδι «Δικαιοσύνη» διά τον άγνώστου διαμονής αντίδικον. Εν Αθήναις τῆ 27 Μαρτίου 1908. Ο πληρεξ. δικηγόρος της Αννέτας Δεσίπρη **Ηλ. Τ. Χαριτάτος.**

Αριθ. 865. Αποδεικτικόν επιδόσεως
Εν Αθήναις σήμεραν τήν δωδεκάτην (12) Μαρτίου 1908 έννεακοιστοϋ όγδόου έτους ήμέραν Τετάρτην και ώραν 5 Μ.Μ. ό ύποφαινόμενος Π. Βασιλείου δικαστικος κλητήρ των εν Αθήναις Πρωτοδικών, τῆ έγγράφω παραγγελία του δικηγόρου Ιωάν. Τούτα πληρεξουσίου του Δημητρίου Ράδου, κατοίκου Αθηνών μετέβη και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις Πρωτοδικών διά τον άγνώστου διαμονής αντίδικον Αναστάσιον Δήμου, τήν από 10 Μαρτίου ε. έ. άγωγήν άπευθυνόμενῃ ενόπιον τού Πρωτοδικείου Αθηνών, ενόπιον τού όποίου καλεί τον αντίδικον έμπροθέτως προς συζήτησιν και έξαιτείται νά ύποχρεωθῆ οϋτος και διά προσωπικής κρατήσεως νά τῶ πληρώσῃ δραχ. 631 και 75|00 εντόκος 9|0|0 ετησίως από 28 Ιανουαρίου ε. έ. έως έξωφλήσεως και τά της δικής έξοδα και τέλη και εις ένδειξιν. Ο λαβών άντεισαγγελεϋς **Κ. Δ. Ροϊλός** (ΤΣ) Ο Δ. Κλητήρ **Π. Βασιλείου**

Αριθ. 756 Αποδεικτικόν επιδόσεως
Εν Αθήναις σήμεραν τήν είκοστήν πρώτην (21) Μαρτίου 1908 έννεακοιστοϋ όγδόου έτους ήμέραν Παρασκευην και ώραν 11 π. μ. ό ύποφαινόμενος Π. Βασιλείου δικαστικος κλητήρ των εν Αθήναις Πρωτοδικών, τῆ έγγράφω παραγγελία του δικηγόρου Ιωάννου Τούτα πληρεξουσίου του Δημητρίου Ράδου, κατοίκου Αθηνών, μετέβη και επέδωκα προς τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις Πρωτοδικών διά τον άγνώστου διαμονής αντίδικον Αναστάσιον Δήμου, άντιγραφον της ύπ' αριθ. 1423 ε. έ. πράξεως τού κ. Προέδρου των εν Αθήναις Πρωτοδικών, δι' ής όρίζει δικάσιμον της από 10 Μαρτίου ε. έ. άγωγής τήν πρώτην συνεδρίασιν (τμήμα Β' έμπορικόν) μεθ' ήμέρας είκοσι (20) από ήμερον και προς γνώσιν του. Και εις ένδειξιν Ο λαβών άντεισαγγελεϋς **Κ. Δ. Ροϊλός** (Γ. Σ.) Ο Δ. Κλητήρ **Π. Βασιλείου**

Ενόπιον τού Δικαστηρίου των εν Ναυπλίφ Πρωτοδικών.

ΑΓΩΓΗ

Πέτρον Μαρϋύτσου, κατοίκου Αγλαδοκάμπου Κατά Γεωργίου Α. Λουμαρδά, κατοίκου Ανδρόιτσας και ήδη άγνώστου διαμονής.
Ο Κωνσταντίνος Παπακυριάκος έξέδοτα εν Σικάγφ της Αμερικῆς τήν 5 Οκτωβρίου 1903 τώ εκ 250 αμερικανικών ταλλήρων χρεωστικόν έμπορικόν γραμματίον τού πληρωτέον έν τῶ τόπω της έκδόσεως ή άλλαχου, εις τήν ιδίαν αυτού διαταγήν και εις πρώτην ζήτησιν του εις βάρος του έναγομένου, δι' άλλα τόσα τάλληρα αμερικανικά, άτινα είχε λάβῃ οϋτος παρ' αυτού τοίς μετρητοίς δι' έμπορικῆν του χρησιν και επί συμπεφωνημένφ τόκφ από της έκδόσεως αυτού προς 6 δραχ. επί τοίς εκατόν ετησίως μέχρις έξωφλήσεως. Το γραμματίον τούτου άυθιμένον άπέδειξάτο εν Σικάγφ ο έναγομένος και τῆ 6 Δεκεμβρίου 1903 ό έκδότης αυτού διά τακτικής και νομίμου όπισθογραφῆσεως μετεβίβασεν εις τήν ιδίαν μου διαταγήν λαβών παρ' εμού τώ ισότιμον τοίς μετρητοίς εις τήν τότε τρέχουσαν άξίαν τού μεταλλικού νομισματός ήτοι προς δραχ. έλληνικάς 7 και 65|00 δι' έκαστον τάλληρον καθώς και τούς μέγρ τῆς εποχής εκείνης δεδουλευμένους τόκους.
Επειδή ό αντίδικος ως άποδέκτης τού έν λόγω γραμματίου είνε υπάχρεος εις τήν πληρωμήν αυτού ήτοι τώ κεφάλαιον έξ έλληνικών δραχμῶν 1892 και 50|00, άς τότε κατέβαλον και τούς τόκους αυτών 50 δραχ. 460 ήτοι εν όλφ δραχ. 2,352 και 50|00 άλλως των 250 τάλληρων και εντόκος από της έκδόσεως του διά προσωπικής του κρατήσεως λόγω τής έμπορικότητος και προσωρινῆς της αποφάσεως έκτελέσεως. Επειδή άρνεταί νά μου πληρώσῃ τώ όφειλόμενον ποσόν τού γραμματίου και τοίς διεφρευσεν ικανός χρόνος και πολλάκις ώχλησα αυτόν. Διά ταυτα και τά εν τῆ δικασίμφ Καλών τον αντίδικον εις έμπροθέσιμον συζήτησιν. Εξαιτούμαι. Δεκτήσ της παρουσης γενομένης. Νά ύποχρεωθῆ ό αντίδικος και μου πληρώσῃ διά τήν εν τῶ ιστορικῶ της παρουσης αίτιαν δραχμῶν δύο χιλιάδας τριακοντα πενήκοντα δύο και λεπτά πενήκοντα (2,352 και 50|00) και επί μέν τού κεφαλαίου των 1892 και 50|00 δραχ. προς 6 τοίς εκατόν ετησίως επί δε των λοιπών μετά τού νομίμου τόκου άλλως διακόσια πενήκοντα (250) αμερικανικά τάλληρα εντόκος από της συντάξεως τού γραμματίου προς 6 δραχ. τοίς εκατόν ετησίως μέχρις έξωφλήσεως και διά προσωπικής του κρατήσεως, και Νά καταδικασθῆ εις τά έξοδα και τέλη κηρυσσομένης της αποφάσεως προσωρινῆς έκτελέσετης. Αρμόδιος κλητήρ επιδότω τήν παρούσαν τῶ κ. Εισαγγελεῖ των εν Ναυπλίφ Πρωτοδικών διά τον άγνώστου διαμονής αντίδικον μου δημοσιευομένην και διά της εν Αθήναις εκδομένης εφημερίδος ή «Δικαιοσύνη». Ναύπλιον, 29 Φεβρουαρίου 1908. Ο πληρ. δικηγόρος **Αντών. Γ. Δαρθάκος.**

Εκ τού τυπογραφείου Π. Α. Πετράκου